

JOGILĒ TERESA RAMONAITĒ

Lietuvių kalbos institutas
jogileteresa@yahoo.com

Ką pasako tokios lietuvių K2 formos kaip *skrinda* ar *žinėjau*? Lietuvių kaip antrosios kalbos veiksmožodžio įsisavinimo tendencijos

Atliktas lietuvių kaip antrosios kalbos (K2) tyrimas, kurio metu sukaupti spontaniškos kalbos duomenys iš 17 įvairių pirmųjų kalbų ir skirtingų lietuvių kalbos įsisavinimo lygių užsieniečių, kalbančių lietuviškai. Duomenys rinkti naudojant skerspjūvio metodą interviu metu, taip pat pateikiant specifines užduotis, iš viso surinkta apie 30 val. įrašų. Kalbos įrašai transkribuoti ir užkoduoti morfologinei analizei pagal CHILDES sistemą. Didžiausias dėmesys iki šiol analizuojant tyrimo duomenis skirtas veiksmožodžio įsisavinimo analizei.

Įsisavinimui įtakos turi tokie kalbiniai veiksniai kaip formų skaidrumas, dažnumas, žymėtumas ir kt. Dažniausiai vartojami veiksmožodžio laikai – esamasis ir būtasis kartinis – lietuvių kalboje neturi vienos specifinės ir skaidrios žymos, t. y. trečiojo asmens galūnė *-(i)a/-i* rodo esamąjį laiką, *-é* – būtajį, tačiau *-o*, iš besimokančiojo perspektyvos, gali būti ir vieno, ir kito laiko forma. Būsimojo ir būtojo kartinio laikų sudarymas yra paprastesnis ir aiškesnis, tačiau šie laikai daug retesni vartosenoje. Šiame pranešime nagrinėjama, ar veiksmožodžių asmenavimo tipas, kamienų kaita ir jų (ne)skaidrumas turi įtakos įsisavinimui, kas įsisavinama greičiau, o ko vartoti ilgiau vengiama.